

Nytt om gammelt

Februar 2014 – Nr. 1/14

FÅBERG OG LILLEHAMMER HISTORIELAG

Velkommen til årsmøte

Fåberg og Lillehammer historielag
har årsmøte på Lillehammer Steinerskole,

Heimtunvegen 36 (øverst på Vingnes, der Heimtunvegen,
Saksumdalsvegen og Øyrevegen møtes)

søndag 16. mars kl. 17. Enkel servering.

Årsmøtesaker:

Konstituering av årsmøtet
Styrets årsmelding for 2013
Regnskap for 2013

Eventuelle innkomne saker
Fastsetting av kontingent for 2015
Valg

Etter årsmøtet forteller Rigmor Haugen Jensen om antroposofien og særlig antroposofien i Lillehammer

Årbok nr. 32 presentert på Bjerkebæk

Historielaget kunne søndag 3. november presentere vår nye årbok – nr. 32 i rekka. Lanseringen fant sted på Bjerkebæk, da flere av artiklene i boka er relatert til miljøet rundt forfatterhjemmet.

Vi hadde venta ca. 60 personer til presentasjonen, men ble overvældet av at omlag 120 stk. kom. Det ble plass til alle, og vi fikk smakebiter fra flere av de som har bidratt til artikler i boka. Vi er svært fornøyd med årets bok, dette er noe av hovedsatsingen for historielaget. Det er viktig å ta vare på lokal-

historien vår for framtidige generasjoner. Og årboka i år er blitt en fyldig og allsidig bok med interessant stoff fra flere deler av vårt område.

En stor takk til alle de som har bidratt med minne-stoff til boka. Som medlem får du årets bok for kr. 220,-.

Ta kontakt med historielaget på vår hjemmeside faberghistorielag.no eller ring Grethe Borgen på tlf. 995 35 880.

Årsmelding for Fåberg og Lillehammer historielag 2013

Årsmøtet 2013

Årsmøtet i 2013 ble holdt i Lillehammer bibliotek 10. mars 2013. Avtroppende leder Kirsten Andberg ønsket alle velkommen. Årsmøtet godkjente regnskapet og tok styrets årsmelding til etterretning. Medlemskontingenten for 2014 ble, som de ti foregående år, fastsatt til kr 150.

Valg til de ulike vervene ga følgende resultat:

Styret		Valgperiode
Leder	Grethe Borgen	2013-2014
Nestleder	Jan Gunnar Nyfløt	2013-2014
Sekretær	Inger Elisabeth Fryjordet	2012-2013
Kasserer	Terje Moringen	2012-2013
Styremedlem	Jostein Valved	2013-2014
Varamedlemmer	Thorstein Hernes	2013
	Roar Torgersen	2013
Revisor	Sigvart Ulven	2014
Valgkomitee	Jette Homb	2014
	Truls Strand	2014
	Karin Jørstad	2014

Årbokskomiteen

Medlemmene av redaksjonskomiteen for årboka oppnevnes av styret. Komiteen har vært slik sammensatt i 2013:

Leder	Arnfinn Engen
Medlemmer	Anne Holbø Wendelbo
	Live Sætre
	Karen Bleken
	Asmund Hanslien

Etter årsmøtet ble det servert kaffe og kaker mens deltakerne hadde stor glede av filmer fra det gamle Lillehammer. Kirsten Andberg ble takket for sin innsats som leder av historielaget i mange år.

Æresmedlem

Kristian Hosar ble utnevnt til Fåberg og Lillehammer historielags første æresmedlem for sin årelange innsats for historielaget. Plakett, blomster og gode ord ble overlevert av avtroppende leder Kirsten Andberg.

Styremøter

Fåberg og Lillehammer historielag har i 2013 avholdt 6 styremøter og protokollført 44 behandlede saker. Varamedlemmene innkalles til alle møtene.

Årbokspresentasjon

Årbok nr. 32 ble presentert på Bjerkebæk søndag 3. desember da mange av artiklene i boka omhandler livet på Bjerkebæk. Vi hadde regnet med ca 60 interesserte, men det dukket opp 120 stk. Det ble trangt, men god stemning. Kaffe og kaker ble servert. Leder av Årbokskomiteen, Arnfinn Engen, presenterte boka og Tove Lehre, Knut Korsæth, Audun Tron snakket om sine artikler. I tillegg intervjuet Anne Holbø Wendelbo den gamle husholdersken hos Christiane Bjørn Jorde, Fredrikke Dæhlie. Hun er 95 år gammel, og fortalte sprudlende om tiden hos den eksentriske malerinnen.

Distribusjon av historielagets bøker

Alle byens fem bokhandlere selger våre bøker. I tillegg kan

man bestille bøker på vår hjemmeside www.faberghistorielag.no. Kjell Helge Moe er ansvarlig for å pakke og sende bøker som blir bestilt. For at våre medlemmer skal få tak i bøker til redusert pris må man nå enten ta kontakt på vår hjemmeside eller kontakte noen i styret som kan skaffe bøkene. Etter at Dølaringsens utsalg i Kirkegata dessverre ble nedlagt, har vi ikke funnet noen bedre måte å få ut bøkene på. På Suttestad gård har vi lager av det meste som Fåberg og Lillehammer historielag har utgitt gjennom årene. I tillegg låner vi noen skap på Maihaugen, slik at vi har lett tilgang til bøkene.

Representasjon

Ole H. Rønningen, Grethe Borgen, Inger Elisabeth Fryjordet og Thorstein Hernes har vært historielagets representanter i Lillehammer kommunes gatenavnkomite. Grethe Borgen og Kirsten Andberg var historielagets representanter på Gudbrandsdal Historielag/Dølaringsens årsmøte på Aulestad 27. april. Jostein Valved deltok på Landslaget for lokalhistorie sitt ekstra landsmøte i Oslo 28. november.

Publikasjoner

"Nytt om gammelt" er kommet ut 3 ganger i 2013. Det er laget en egen brosjyre for kveldsseminarene på Høgskolen i Lillehammer. Vår hjemmeside blir mye brukt, og vi får mange henvendelser om lokalhistorie. Historielaget får også mange henvendelser fra slektsforskere, en stor takk til Richard Fauskrud og Per Richard Bærøe for gode svar og hjelp med disse spørsmålene.

Mange bruker hjemmesida til å bestille lokalhistorisk litteratur eller søke i registeret til årbøkene som ligger oppdatert på vår hjemmeside. Fåberg og Lillehammer historielag har også fått egen Facebookside som mange bruker.

Arrangementer

Sommerens utflukt gikk til nordre Stuksrud den 9. juni. Thorstein Hernes arrangerte turen med busstransport, kaffe, kaker og leiker på tunet. I tillegg fikk vi en orientering av nåværende bruker Dan Halvard Lauvliid om hvordan han tenkte seg drifta på Stuksrud framover. Og vi fikk demonstrasjon av flatbrødbaking ved Rønnaug Lunke, vi kunne se på spinning av ull og vi fikk hjelpe til med å sette opp en skigard. Værgudene var på får side og vi kunne nyte en praktfull utsikt.

Høstens medlemsturtur gikk til Nordseter 22. september med orientering om hotellivet på 50-tallet ved Anne-Berit Sund. Hun viste en film fra Nordseter Turistheim, laget av faren, Edmund Sund. Roar Torgersen fortalte om tyskertida på Nordseter, og vi fikk omvisning i Fjellkirka ved kirketjener Oddmund Pettersen. Nydelig lunsj på gamle Lande hotell. Omlag 30 deltakere var med bussen og i tillegg mange hyttefolk som kom for å høre foredragene.

Lokalhistoriske seminarer

Også i 2013 ble det arrangert åpne kveldsseminarer på Storhove i samarbeid med Høgskolen i Lillehammer. Historielaget ser det som et meget verdifullt samarbeid og publikum gleder seg over gode foredrag i lokalhistoriske emner. Tore Pryser, Trond Feiring, Ivar Skeide og Kirsten Andberg sto bak vårens arrangementer. I tillegg deltok Gudmund Moren og Grethe Borgen i planleggingen av høstseminarene. Det

har vært godt frammøte, mellom 30 og 100 deltakere. Særlig verdifullt er det med diskusjonen i etterkant av foredraget. Her kommer det fram mye ny kunnskap.

Programmet i 2013 var:

23. januar

Ole Rønning: Stalag 303 - Sovjetisk krigsfangeleir på Jørstadmoen 1942 til 1945. Barndomsminner

6. februar

Geir Haugsbakk: Hans Aanrud - fra gjetergutt til forfatter med internasjonal suksess

20. februar

Trond Feiring: Et innlands- og småbrukerparti i Fåberg. Arbeiderdemokratene i mellomkrigstida

6. mars

Tore Pryser: 1814. Med vekt på Fåberg og Gudbrandsdalen

6. november:

Per Richard Bærøe: Historieskrivingen om bykommunen Lillehammer og dens innbyggere. Historikk og egne erfaringer

20. november:

Tore Pryser: Idrett og nazisme i Lillehammer

4. desember:

Trond Feiring: Kvinnene kom og kvinnene forsvant. Om kvinner i lokalpolitikken i Fåberg og Lillehammer i de første tiårene etter at kvinner fikk stemmerett.

Seterprosjektet

Det er nå satt ned en egen gruppe for å systematisere det tidligere innsamla stoffet om setrene i Lillehammer. Ole H. Rønningen har stått i spissen for dette arbeidet, sammen med mange gode lokale hjelpere. Målet nå er å få tatt vare på denne kunnskapen, så kan vi seinere ta stilling til hvordan dette skal publiseres. Seterprosjektgruppa har hatt jevn-

lige møter og gruppa består av: Jostein Valved (leder), Ole H. Rønningen, Tore Bjørnsgaard, Kari Brennum, Maria Seines, Inger Elisabeth Fryjordet og Grethe Borgen.

Informasjonsskilt ved Åretta

Det er satt opp ei informasjonstavle ved Åretta der Hamarvegen krysser elva. Der har det på 1800-tallet vært stor fyrstikk- og pottaskeindustri. Informasjonstavlen forteller om dette og viser skisser av bygningenes tidligere plassering. Jan Gunnar Nyfløt har vært sentral i arbeidet med denne informasjonen.

Andre aktiviteter

Historielagets representant i «Mesna kultursti» Roar Torgersen har deltatt i vedlikeholdsarbeid på kulturstien i år.

Grethe Borgen og Kari Brennum har også i år laget register til årboka. Det er overført til historielagets hjemmeside. Mange melder at de har stor nytte og glede av dette "hjelpemiddelet" i jakt på personer, artikler, stedsnavn og foto som er med i årbøkene.

Vi har i år som før deltatt på Maihaugens julemarked, denne gang i samarbeid med Gudbrandsdal historielag. Mange av historielagets venner deltok som bokselgere der.

Medlemstall og økonomi

Ved årets utgang hadde historielaget 553 medlemmer, en nedgang på 5 i forhold til året før. Flere av våre eldre medlemmer har dessverre gått bort, men vi har også fått flere nye medlemmer. Åtte tidligere medlemmer er strøket etter at de er skyldig kontingent for to år (2012 og 2013).

Resultatregnskapet for 2013 viser et overskudd på kr 66 553,79. Etter dette er lagets bokførte egenkapital kr 1 000 291,45. Den reelle egenkapital er høyere fordi lageret av årbøker er utgiftsført i sin helhet i produksjonsåret. Historielaget har etter styrets vurdering solid økonomi.

Regnskap for 2013

RESULTAT	2013	2012	BALANSE	2013	2012
Driftsinntekter			Eiendeler		
Salg av bøker	267 954,99	253 031,00	Omløpsmidler		
Tilsk. Lilleh.k./Industrifor./momsref.	19 652,69	15 936,00	Kundefordringer	121 348,63	206 668,00
Medlenskontingenter	79 200,00	78 350,00	Til gode mva	6 801,51	
Egenandel medlemsaktiviteter	8 950,00	16 060,00	Bankinnskudd	900 091,31	761 069,66
Diverse inntekter	–	6 850,00	Sum eiendeler	1 028 241,45	967 737,66
Sum driftsinntekter	375 757,68	370 227,00	Egenkapital og gjeld		
Driftskostnader			Egenkapital 1. januar	933 737,66	905 947,59
Varekostnader	172 300,00	168 400,00	Årsresultat (overskudd)	66 553,79	27 790,07
Salgskostnader	20 833,50	34 150,00	Egenkital 31. desember	1 000 291,45	933 737,66
Andre driftskostnader	136 538,86	161 960,06	Gjeld		
Sum driftskostnader	329 672,36	364 510,06	Leverandørgjeld	27 050,00	34 000,00
Driftsresultat	46 085,32	5 716,94	Forskudd fra medlemmer	900,00	–
Finansinntekter			Sum kortsiktig gjeld	27 950,00	34 000,00
Renteinntekter	20 468,47	22 073,13	Sum egenkapital og gjeld	1 028 241,45	967 737,66
Årsresultat	66 553,79	27 790,07			

Lillehammer, 31. desember 2013

Fåberg og Lillehammer historielag

Grethe Borgen Jan Gunnar Nyfløt Inger Elisabeth Fryjordet
Terje Moringen Jostein Valved Thorstein Hernes Roar Torgersen

Roar Torgersen med kartskisse av militærleiren på Nordseter, slik den var under krigen. Skissa ble tegna illegalt og sendt til de norske styresmaktene i London. Foto Kjell Helge Moe.

Nytt om gammelt utgis av Fåberg og Lillehammer Historielag, Postboks 331, 2602 Lillehammer.
post@faberghistorielag.no www.faberghistorielag.no

Høsttur til Nordseter

Historielaget hadde busstur til Nordseter søndag 22. sept. 2013. Roar Torgersen orienterte langs Nordsetervegens tidligere og nåværende trasè. Vi fikk høre om Gamlekaras skihytte og utviklinga der, fra skikonflikt og turmål, til sammenslåing med Aal ungdomslag og OL-oppussing. På Nordseter fikk vi se reklamefilm fra Nordseter Turisthotell med kommentarer fra Grethe

Sundt. Peter Kirk fortalte om utviklinga på Nordseter fra OL-avgjørelsen i 1988 og fram til i dag. Roar Torgersen fortalte om tyskerleiren og taubana fra Moajordet til Nordsetra. Før lunsj orienterte Jostein Valved kort om Historielagets prosjekt om seterbok for Fåberg, og at vi ønsker bidrag og bilder til prosjektet. Til slutt besøkte vi Nordseter fjellkirke. Styremedlem i

Fjellkirka Oddvar Pettersen redegjorde for historien, dagens drift og aktivitet, og ombyggingsplanen. På turen ned til byen så vi på de ulike punktene der tyskernes taubane tangerte Nordsetervegen der den er i dag. – Knappt 40 var med bussen, og dessuten deltok noen hyttefolk og andre på Nordseter.

Nytt fra historielaget

Lokalhistoriske seminar

De lokalhistoriske kveldsseminarene på Høgskolen i Lillehammer (HiL) på Storhove har fortsatt med 7 seminarer i vinter. 30-90 interesserte har møtt opp de aktuelle onsdagene kl. 19 og fått med seg svært ulike og spennende foredrag. Det er alltid interessant å kunne fordype seg i et lokalhistorisk tema, og ofte blir det en berikende diskusjon etter foredraget. Det er utrolig hvor mye ny kunnskap som kommer fram på en slik kveld. Det er plass til flere i høgskolens auditorium og foredragene er gratis. Historielaget samarbeider med Høgskolen i Lillehammer om disse kveldene, en tradisjon som vi håper kan fortsette. På siste seminaret i vinter, den 19. februar, tar professor Tore Pryser for seg Oppland og 1814.

Julemarked

Julemarkedet på Maihaugen er blitt en tradisjon også for Fåberg og Lillehammer Historielag. Dette året samarbeidet vi med Dølaringen og hadde to boder med lokalhistorisk litteratur å tilby de mange som fant vegen til Maihaugen denne helga i månedsskiftet november-desember. Folk var ute etter julegaver, og særlig den ferskeste årbooka fikk godt salg. Vi kunne i tillegg tilby enkelte årganger på billigsalg. Men også historielagets bok "Någå tå huru" – om fåbergmålet – fikk fornya interesse etter at NRK har vist programmer med dialekter i høst. Det var god stemning på Maihaugen denne førjulshelga og det er alltid morsomt å slå av en prat om lokalhistorie med glade markedsgjester på Maihaugen.

Trenger du lokalhistoriske bøker (gode gaveideer), ta kontakt med oss. Som medlem får du gode tilbud på bøkene.